

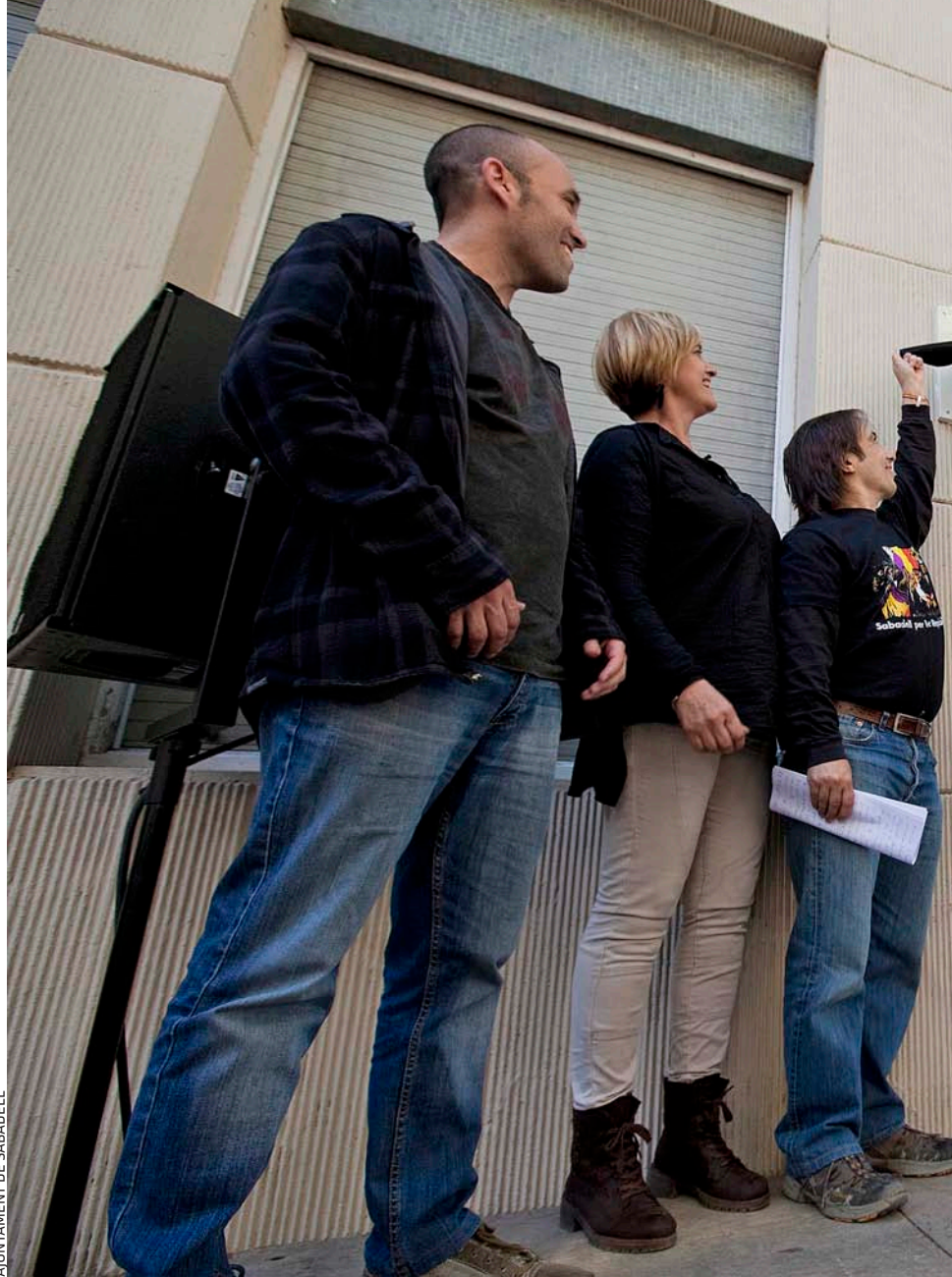
Un noi de tan sols 14 anys va ser arrestat per la policia municipal. Segons va declarar, va estar retingut durant sis hores, no van avisar els seus pares i el van amenaçar. El motiu: haver enganxat un adhesiu amb el lema “Estil Bustos? No, gràcies” en el marc d’una campanya contra la gestió del govern municipal. Aquest era, efectivament, el famós estil de Manuel Bustos, l’estil del totpoderós alcalde que va regnar sobre la ciutat de Sabadell durant tretze anys.

Ni tan sols ell s’imaginava aquell 13 de juny de 1999 que es convertiria en l’alcalde de la ciutat. Una enquesta publicada una setmana abans de les eleccions municipals donava la majoria absoluta un altre cop al PSUC, que malgrat el desgast feia vint anys que governava la ciutat. Però el PSC va imposar-se per tan sols 95 vots, més que suficients. CiU i ERC van votar-li la investidura i, des de llavors, ningú va poder treure-li la cadira durant tretze anys.

Pràcticament tots els grups municipals van col·laborar-hi. Quatre anys més tard, el 2003, CiU, ERC i ICV-EUiA van entrar en el seu govern. El 2007, des de fora de l’executiu, va ser el regidor del PP Jordi Soriano qui li va garantir que no perdés cap votació (segons la investigació del cas *Mercuri*, un dels principals beneficiaris de comissions il·legals).

Però cal no oblidar que el PSC de Bustos també va ser, amb diferència, la primera força en nombre de vots, fins a les últimes eleccions a què es va presentar. Alguna explicació? Els analistes coincideixen a assenyalar dues coses: la gran inversió en tots els barris durant el boom del totxo i un alcalde que, amb un estil peculiar però proper, tenia un discurs que connectava amb la ciutadania. Aquella manera de governar es va anomenar l’estil Bustos.

“El famós estil Bustos era una forma de governar populista i caciquista, que consistia a beneficiar els seus partidaris i perjudicar els seus detractors. Estaves amb ell o estaves en contra d’ell”, explica Jordi de Arriba, director del diari digital *iSabadell* i coautor del llibre *El final de l’era Bustos* (2013). I el més còmode per a tots era tenir el govern municipal a favor. Però el periodista local recorda que, a més de populista, era popular: “Tenia un discurs que connectava amb la gent, escoltava les seves demandes, va expan-

AJUNTAMENT DE SABADELL

Quan Bustos va deixar de ser l’amo

Només el ‘cas Mercuri’ va poder tombar Manuel Bustos, el totpoderós alcalde de Sabadell. Però fer caure setze anys de bustisme ja són figures d’un altre paner. Ens desplaçem fins a la ciutat vallesana, on parlem amb els protagonistes del canvi polític, els seus opositors i els qui el fiscalitzen des de fora de l’Ajuntament.

Reportatge de Nicolas Tomás

AJUNTAMENT FRAGMENTAT. Malgrat que el govern municipal disposi de majoria absoluta, està format per quatre grups municipals, que alhora agrupen set partits polítics diferents.

ferma contra Manuel Bustos, el seu germà Paco i l'ex-secretari d'Organització del PSC Daniel Fernández per la peça 5, per haver col·locat una alt càrrec del tripartit a l'Ajuntament de Montcada i Reixac. A hores d'ara, l'ex-alcalde encara té set causes penals obertes, malgrat no figurar en la peça principal del cas, la de les comissions il·legals. La versió de Manuel Bustos és la de la conxorxa política. "Una gran manipulació en contra de la meua persona", diu.

"El que és evident és que, durant tot el seu mandat, des del primer dia que va entrar per la porta de l'Ajuntament, ha tingut una manera de fer corrupta, clientelar, en contra dels interessos de la ciutat", denuncia Isidre Soler, membre de la plataforma Sadadell Lliure de Corrupció. Aquesta organització va néixer el mateix dia que va sortir a la llum el *cas Mercuri*, i actua com a acusació popular en el judici. "La corrupció va acabar sent el sistema, la manera de funcionar, la manera de fer les coses", rebla Soler.

Manuel Bustos va plegar definitivament el febrer del 2013 i el va succeir la seva mà dreta Joan Carles Sánchez, que va esgotar el mandat. A les eleccions municipals del maig del 2015, el PSC va continuar sent la primera força, però va patir un daltabaix, va passar de 13 a 5 regidors (avui en té tres per dos trànsfuges). El van seguir Unitat pel Canvi a Sabadell (confluència d'ICV, Podem, EUiA i l'Assemblea Oberta de Sabadell, amb quatre regidors); Esquerra Republicana, amb quatre; Crida per Sabadell (aliança de la CUP, el Moviment Popular de Sabadell i Entesa per Sabadell), amb quatre; Convergència i Unió, amb quatre; Ciutadans, amb tres; Guanyem Sabadell (una escissió d'EUiA), amb dos, i el PP, amb un.

En democràcia, aquesta ciutat industrial del Vallès només ha conegut governs d'esquerres, i aquest cop no va ser una excepció. En un primer moment, el juny del 2015, el cap de llista d'ERC, Juli Fernández, va ser investit com a alcalde amb un acord de govern amb la Crida per Sabadell i els vots d'Unitat pel Canvi →

dir el pressupost municipal i es va invertir molt en tots els barris. Es podia presentar obra de govern i la ciutadania ho va valorar fins al final".

El professor i escriptor Roc Casagran, involucrat en el teixit associatiu i activista de la ciutat i que va tancar la llista de Crida per Sabadell, defineix l'estil Bustos com "una forma de govern en què la dissidència fa molta nosa, en què si no estàs amb ells estàs contra ells". En què es va traduir això? "En el silenciament de certs moviments, la censura, la persecució, fer favors a les entitats favorables i fer la vida impossible a les que no... El resum seria la por de la dissidència, la por de qui no et diu que sí a tot", afirma Casagran.

Només el *cas Mercuri* va poder tombar el 2012 el que era considerat un dels alcaldes més exemplars de Catalunya i l'Estat espanyol. Dos anys després de rebre el premi de l'ONG Transparència Internacional, la policia va entrar a l'Ajuntament de Sabadell. Va començar com una suposada xarxa de cobrament de comissions il·legals per part de polítics i intermediaris per adjudicació d'obra pública entre els anys 2010 i 2012. Després de les punxades telefòniques, va convertir-se en una macrocausa amb un sumari de més de 13.000 pàgines i 38 peces. Hi figuren tota mena de delictes contra l'administració i hi està implicada molta gent.

El cas, de moment, està en fase d'ins-trucció. Ja hi ha hagut una condemna

ESTIL BUSTOS. Més enllà de si és corrupte o no (ja té una condemna i enfronta set causes més), fins i tot al PSC admeten que la forma de governar de Manuel Bustos era, si més no, autoritària.

→ i Guanyem Sabadell. Quatre mesos més tard, aquestes dues forces van incorporar-se a l'executiu municipal, després de tancar un nou pacte. Avui el govern de la ciutat, encapçalat per Fernández, té 14 dels 27 regidors. Una majoria absoluta molt necessària quan els desafiaments no són pocs ni petits.

“Jo m’he trobat amb institucions que m’han dit que no volien tenir relacions amb l’Ajuntament de Sabadell per les qüestions vinculades amb la corrupció de la nostra ciutat”, admet el nou alcalde de la ciutat, Juli Fernández. Quina mena d’institucions? “Institucions de tot tipus, com ara empresarials o acadèmiques, que preferien tenir el mínim contacte amb el nostre consistori”, respon Fernández.

Desmuntar un règim

Quan va arribar al poder, Manuel Bustos va fer col·locar una estora vermella a l’escala principal de l’ajuntament i un cordó que restringia el pas a persones no autoritzades. Avui aquella escala la pot utilitzar qualsevol persona i hi ha la pedra nua. La catifa ha estat retirada amb l’arribada del nou govern. O aixecada per veure que hi havien deixat a sota.

“L’administració és pràcticament la mateixa”, assegura Jordi de Arriba. Segons el periodista, “el nou govern entra en una administració on feia setze anys que governava el PSC, temps durant el qual va posicionar-se molta gent en llocs de responsabilitat dins l’administració”. Aquestes inèrcies, sosté, són molt difícils de desfer. “Pensa que el president del Gremi de Constructors de Sabadell era l’oncle de Manuel Bustos, i entrava al Departament d’Urbanisme com si fos casa seva”, exemplifica. Encara avui Melquíades Garrido, oncle dels germans Bustos i investigat en diverses peces del cas *Mercuri*, n’és el president.

“S’han trobat la ciutat feta un desastre, no només pels dèficits que han descobert, sinó perquè tota la maquinària està totalment corcada”, afirma Isidre Soler, que afegeix: “Manuel Bustos ja es

va encarregar de col·locar la seva gent, i tampoc pots fer fora 900 de 1.300 treballadors públics. El nou govern té una maquinària amb unes pràctiques totalment viciades, també pel que fa a dinàmiques de treball: els procediments no funcionen, una part no està per col·laborar...”

Sense anar més lluny, ara el govern municipal acaba d’iniciar els tràmits per declarar la nul·litat del contracte de residus i neteja viària, on s’ha detectat un sobrecost de sis milions d’euros. L’empresa adjudicatària, Smatsa-Grupo Vendex, és acusada d’haver finançat la campanya del PSC. Arran de converses telefòniques i correus electrònics intervinguts, la peça 38 del cas *Mercuri* investiga eventuais irregularitats en l’adjudicació a aquesta empresa.

“Letapa que hem deixat enrere ha suposat un avergonyiment com a ciutat, ser un referent negatiu al país, sempre vinculat a qüestions contraposades al que Sabadell sempre havia significat”, es lamenta Juli Fernández. “El que nosaltres pretenem i volem recuperar és la dignitat institucional, l’honestedat i el treball pel bé comú”, afegeix. No vol parlar de vicis adquirits, però sí d’una “manera de treballar basada en el poder i l’autoritarisme”, que han tractat de canviar.

Malgrat que molts la consideren allunyada de les expectatives, l’alcalde de Sabadell defensa l’obra de govern durant l’últim any i mig. El pressupost municipal ha passat de 170 a 200 milions d’euros, amb un pla de xoc de 20 milions d’euros. S’han dut a terme municipalitzacions, processos participatius i inspeccions per sancionar els bancs amb pisos buits. Segons Fernández, Sabadell és la primera ciutat de Catalunya pel que fa a expedients oberts a empreses elèctriques per no haver complert la llei de pobresa energètica. “Hem recuperat la confiança i l’orgull en la nostra ciutat, d’anar amb el cap ben alt i ser part important del país”, defensa el batlle.

Jordi de Arriba assenyala un problema a l’hora de governar: la composició del ple municipal. “El grup municipal

amb més regidors en té quatre, i necessites pactes a quatre o cinc bandes sempre”, justifica el periodista, que creu que “així és molt difícil fer canvis”. El govern està format per quatre grups on hi ha set partits. L’alcalde Fernández no ho veu un problema: “Sabadell és la ciutat més gran amb un govern amb majoria absoluta. Ni Barcelona, ni l’Hospitalet, ni Badalona, ni Terrassa poden dir això”.

Nous conflictes

Un any després de la formació del nou govern, el regidor de Crida per Sabadell i tinent d’alcalde de Territori, Maties Serracant, va veure’s forçat a renunciar als càrrecs de govern després que el Jutjat d’Instrucció número 2 de Sabadell li notifiqués que estava sent investigat. El motiu: dues denúncies –una d’una treballadora municipal i l’altra del portaveu del PSC, Josep Ayuso– per un presumpte delictes de tràfic d’influències en la cessió d’un local a una entitat afí. No obstant això, sense haver-se

arxivat el cas, el passat desembre va tornar a assumir les seves funcions.

El govern ho veu com una denúncia política. L'implicat, Maties Serracant, denuncia que es tracta d'una "represàlia per haver lluitat contra la corrupció". En la mateixa línia, Roc Casagran diu que és una "venjança personal de qui ho havia tingut tot i, de cop, s'ha quedat sense res". Un dels denunciants, Josep Ayuso, es defensa dels atacs: "Si el jutge continua la investigació, és perquè alguna cosa hi ha. D'aquí a uns mesos veurem si és cert o no. Però això no ho decidiré jo, ni l'assemblea de la CUP, sinó un jutge".

Un altre front conflictiu obert és el de Ràdio Sabadell. Durant anys, a l'emissora municipal va haver-hi malestar per dos motius: pel control bustista de la ràdio i per les condicions laborals precàries. Això encara no sembla haver canviat. De fet, el mes passat els treballadors van constituir la plataforma Ràdio Sabadell Diu Prou. Els treballadors denuncia-

ven en un comunicat públic una "gestió lamentable moguda pel revengisme" i "constants amenaces i coaccions". També hi ha hagut acomiadaments. L'oposició ha aprofitat per alinear-se amb els treballadors.

"Vam encarregar un projecte a la direcció de Ràdio Sabadell, es va fer una proposta de reestructuració i es va tirar endavant aquesta reestructuració per encarar el futur de la ràdio com a plataforma multicanal", defensa Juli Fernández. A parer de l'alcalde, "nosaltres hem pres les decisions que ens tocava per tirar endavant el projecte".

L'oposició coincideix que s'han creat "conflictes inexistents i innecessaris", com ara el de Ràdio Sabadell, el del servei de recollida de residus o fins i tot a la policia municipal, on creuen que no s'ha complert el compromís d'una policia de proximitat. També denuncien una ciutat paralizada. Lamenten que una de les grans promeses del govern municipal,

els processos de participació, tampoc no han acabat de funcionar.

L'actual líder de l'oposició, Carles Rossinyol, critica la manca de lideratge: "L'alcalde no exerceix cap mena de lideratge sobre el Govern, senzillament intenta mantenir els conflictes interns de la manera més discreta possible". En la mateixa línia, el portaveu municipal del PSC, Josep Ayuso, afirma que "el que es desprèn d'aquest any i mig de nou govern és que falta autoritat, dins del govern i a la ciutat". Ayuso considera que l'alcalde Juli Fernández "no genera al seu voltant la unió necessària per tirar endavant un projecte per a la ciutat".

El moment dels balanços

Un dels més crítics amb l'actual govern és justament el PSC. "Ells es defineixen com a govern de transformació, però nosaltres els definim com a govern de destrucció massiva: estan destruint la ràdio, estan destruint la policia municipal, es-

AMB DIFICULTATS I ENTREBANCS, I POTSER TAMBÉ AMB CONTRADICCIONS, EL NOU GOVERN DE LA CIUTAT TRACTA D'ENTERRAR SETZE ANYS DE BUSTISME

→ tan destruint la relació amb les entitats... És una acció de govern que cada dia ens preocupa més”, alerta Josep Ayuso, que lamenta que “Sabadell ja no compta per a res”. Per al portaveu socialista, “la ciutadania cada dia està més neguitosa per aquesta situació que no es preveu que millori en la segona fase del mandat”.

En la mateixa línia, Carles Rossinyol fa un balanç “gens positiu”, perquè considera que no només no s’ha transformat, sinó que s’ha empitjorat. “Han creat conflictes inexistents i innecessaris”, critica el portaveu de CiU. “El que es veu cada cop de manera més accentuada és un govern que no està gens cohesionat, sense cap projecte comú, excepte el de mantenir la cadira”, rebla el portaveu de CiU.

A pocs mesos d’arribar a l’equador del mandat, toca mirar cap al futur. Per a Roc Casagran, “la principal incògnita és veure com els quatre grups municipals gestionen la diversitat, i també si un equip de govern d’esquerres i transformador és realment capaç de posar en marxa polítiques realment d’esquerres i transformadores”. Si Casagran hagués de posar una nota a la primera meitat, seria un 6 o un 7: “No estan fent una transformació radical, però sí alguns canvis que són importants”.

L’alcalde, que el pròxim juny sotmetrà el seu càrrec a disposició dels 14 regidors del govern, en fa un balanç “molt positiu” i defensa que han treballat per “transformar declaracions d’intencions

en realitats”. Per a la segona meitat del mandat, Juli Fernández diu que seran “un govern de gent que coneix molt més com funciona tot plegat” i que treballaran per tal de poder convertir els projectes pressupostats en realitats tangibles.

En el seu llibre *Quan els obrers van ser els amos* (2012), el periodista sabadellenc Xavier Vinader va relatar perfectament el Sabadell obrer de l’any 1976 que, amb una vaga general de gairebé una setmana, va voler acabar d’enterrar el franquisme. El que intenta ara el nou govern de la ciutat –que a Vinader li hauria agradat conèixer– és acabar d’enterrar el bustisme. No sense dificultats ni entrebancs. I potser amb contradiccions. ●

CULTURA ARTS
Teatre i Dansa

Febrer Teatral
a l’Institut Valencià de Cultura

TEATRE PRINCIPAL

De l’1 al 5 de febrer
EL TEST

de Jordi Vallejo

Direcció:
Cristina Clemente

**Sala Muntaner
(Barcelona)**

EN VALENCIÀ

Del 16 al 19 de febrer
**HISTORIAS
DE USERA**

de Miguel del Arco, Alfredo Sanzol, José Padilla, Denise Despeyroux, Alberto Olmos i Alberto Sánchez-Cabezudo

Direcció:
Fdo. Sánchez-Cabezudo

Kubik Fabrik (Madrid)

EN CASTELLÀ

Del 22 al 26 de febrer
L’ELECTE

de Ramón Madaula

Direcció:
Jordi Casanovas

**Sala Muntaner,
Hause & Richman,
Intent Produccions
(Barcelona)**

EN VALENCIÀ

Del 2 al 5 de febrer
**GUIUM,
O LA CIUTAT
ADORMIDA**

de Toni-Lluís Reyes

Direcció:
Víctor Muñoz Calafell

**La Fornal d’Espectacles
i Tau Teatre
(Palma de Mallorca)**

EN VALENCIÀ

Del 9 al 26 de febrer
TRIO

de Rodolf Sirera

Direcció:
Rebeca Valls
Edison Valls

**Zircó Producciones
i Testime Teatre
(València)**

EN VALENCIÀ

+ info

<http://teatres.gva.es>

+ entradas.com +
902 488 488

renfe
Cercanías

